

УДК 343.983

Світлана Миколаївна ЛОЗОВА,

*кандидат психологічних наук, доцент,
провідний фахівець з наукової роботи
відділу забезпечення діяльності центру
Харківського науково-дослідного
експертно-криміналістичного центру МВС України;*

<https://orcid.org/0000-0002-3348-3331>

Світлана Миколаївна ЧЕРНОЛОГОВА,

*головний судовий експерт сектору дослідження наркотичних засобів,
психотропних речовин їх аналогів та прекурсорів
відділу дослідження матеріалів, речовин і виробів
Харківського науково-дослідного
експертно-криміналістичного центру МВС України*

МЕДИЧНИЙ КАНАБІС: КОРИСТЬ І РИЗИКИ ЙОГО ЛЕГАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ

Одним із обговорюваних сучасних питань в колі працівників медицини, правоохоронних органів, різних експертів і науковців, пересічних громадян є питання легалізації канабісу для його медичного споживання. Слід зауважити, що за результатами дослідження соціологічної групи «Рейтинг», яке проводилося в Україні 21–29 травня 2019 року, більше половини українців підтримують легалізацію медичного канабісу. Зокрема, 30 % повністю, і 28 % певною мірою підтримують можливу легалізацію медичної марихуани для пацієнтів, у яких виявлені певні проблеми зі здоров'ям, і в їхньому випадку марихуана може полегшити симптоми або/та полегшити біль [1]. Означене питання в Україні і дотепер є невирішеним.

Канабідіол – один з багатьох алкалоїдів канабісу. Близько 40 % екстракту марихуани містить канабідіол. Існують дослідження [2, 3], які підтверджують властивості канабідіолу як протизапальної речовини, його вплив на нудоту, особливо у пацієнтів, які отримують хіміотерапію.

Канабіс ефективний у пацієнтів з невропатичним болем, спастичним склерозом, анорексією, терапевтично стійкою глаукомою, а також у пацієнтів на хіміотерапії, у хворих на СНІД (втрата ваги). При деяких станах тривоги, особливо соціальної фобії, а також у дітей з множинними епілептичними нападами.

Основні медичні ефекти канабісу пояснюються концентрацією канабідіолів, які не мають психоактивних властивостей, а не ТГК.

Вживання медичних препаратів на основі канабісу врегульовано законами Канади, США, Австрії, Бельгії, Чехії, Данії, Хорватії, Фінляндії, Франції, Німеччини, Ірландії, Люксембургу, Нідерландів, Португалії, Словаччини, Іспанії, Швеції, Швейцарії, Великобританії, Таїланду, Кореї, Польщі та деяких інших країн.

Серед відомих лікарських засобів, виготовлених на основі канабіноїдів: Набілон (таблетки), синтетичний канабіноїд, протиблювотний та знеболюючий засіб, дозволений для використання в США, Канаді, Бельгії та Іспанії (виробник: Канада); Дронабінол (масляниста речовина у капсулах), оптичний ізомер тетрагідроканабінолу, стимулятор апетиту та протиблювотний засіб, дозволений в США, Канаді, Австралії, Новій Зеландії, Німеччині (виробник: Бельгія); Набиксимолс (пероральний спрей), екстракт рослин канабісу, для лікування спастичності та болю, пов'язаного з розсіяним склерозом та болем при онкологічних захворюваннях, дозволений у Великій Британії, Канаді, Чехії, Німеччині, Польщі, Франції, Данії, Швеції (виробник: Британія) [4, с. 3]. Жоден з вказаних лікарських засобів не зареєстрований в Україні.

При вирішенні питань законодавчого врегулювання медичного споживання канабісу безумовно важливим є врахування зарубіжного досвіду. Підходи до правового регулювання, якими дозволяється медичне застосування канабісу у світі загалом є різними: повний дозвіл на використання канабісу як в медичних, так і в рекреаційних (не медичних) цілях (Канада, Уругвай); для медичного застосування дозволено продукти, що містять обмежений відсоток канабіноїдів (Мексика); придбання канабісу або продуктів, що містять канабіноїди дозволено за рецептом лікаря або без нього (Швейцарія); дозволено використання лише лікарських засобів, що містять певний канабіноїд (наприклад, препарат Sativex дозволений у Бразилії та Франції) [4, с. 3].

Слід зауважити, що думки українських науковців щодо безпеки вживання канабісу в медичних цілях достатньо суперечливі. На наш погляд, для безпеки вживання медичного канабісу потрібно провести його додаткові дослідження.

За останні кілька років багато країн (Хорватія, Чехія, Фінляндія, Німеччина, Греція, Італія) легалізували використання канабісу для медичних цілей. Проведено багато досліджень (National Center for Complementary and Integrative Health, National Institutes of Health, 10 Center Drive, Bethesda), якими було доведено, що лікування такими препаратами як «Набілон», «Дронабінол», «Набіксі-молс» і багатьма іншими є дієвим для людей, які страждають від певних серйозних захворювань. Водночас, ми погоджуємося з думкою

українських фахівців, що на теперішній час існує недостатньо даних, щоб зробити однозначні висновки про безпеку канабісу, навіть у разі застосування його лише у медичних цілях і, перш, ніж легалізувати медичний канабіс, слід провести відповідні детальні дослідження. Відносно ж законодавчого врегулювання медичного споживання канабісу, на наш погляд, доцільно використовувати досвід Франції або Швейцарії, де придбання канабісу або продуктів, що містять канабіноїди дозволено за рецептом лікаря або дозволено використання лише лікарських засобів, що містять певний канабіноїд.

Список бібліографічних посилань: 1. Погуляєвський М. Більше половини українців повністю або певною мірою підтримують легалізацію медичної марихуани – «Рейтинг» // Hromadske : сайт. 23.06.2019. URL: <https://hromadske.ua/posts/bilshe-polovini-ukrayinciv-povnistyu-abo-pevnoyu-miroyu-pidtrimuyut-legalizaciyu-medichnoyi-marihuani-rejting> (дата звернення: 13.10.2019). 2. Marijuana and Medicine: Assessing the Science Base / Institute of Medicine. Washington, DC : The National Academies Press, 1999. 3. Walitt B., Klose P., Fitzcharles M. A., Phillips T., Häuser W. Cannabinoids for fibromyalgia. *Cochrane Database Syst Rev.* 2016 Jul 18;7:CD011694. DOI: <https://doi.org/10.1002/14651858.CD011694.pub2>. 4. Інформація щодо петиції «Законодавчо врегулювати канабіс для науки та медицини – захистити конституційні права громадян» : Відповідь опубл.: 28 берез. 2019 р. // Верховна Рада України. Електронні петиції : офіц. сайт. URL: <https://itd.rada.gov.ua/services/Petition/Index/4871> (дата звернення: 10.10.2019).

Одержано 15.10.2019

УДК 343.98

Світлана Василівна ЛУК'ЯНЕНКО,

судовий експерт відділу економічних досліджень

Харківського науково-дослідного

експертно-криміналістичного центру МВС України

ЗАВДАННЯ ТА МОЖЛИВОСТІ СУДОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ У БЮДЖЕТНІЙ СФЕРІ

Основні загрози економічній безпеці держави визначено в «Стратегії національної безпеки України», що затверджена Указом Президента України від 26 травня 2015 року № 287/2015, [1]. На сьогоднішній день в Україні в структурі корупційних проявів все